

Міністерство освіти і науки України

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського

Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Харківська державна академія культури

ТЕНДЕНЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА У КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІХ ПРОЦЕСІВ

Збірник наукових праць
І Всеукраїнської науково-практичної конференції

23-25 травня 2024 року

Полтава -2024

створювати виразні та технічно досконалі танцювальні номери, навчати інших та сприяти розвитку танцювального мистецтва.

Список літератури

1. «Історія та теорія танцю». Видавництво: Одеса: Літера, Гончаренко, Л., 2013 рік.
2. «Методика викладання класичного танцю» Видавництво: Київ: Видавництво Національної академії мистецтв України, Калініченко, С., 2018 рік.
3. «Музикальність у хореографії». Видавництво: Львів: Львівський університет, Жукова, Т., 2010 рік.
4. «Основи сучасної хореографії» Видавництво: Київ: Мистецтво, Антонович, О., 2015 рік.
5. «Фізична підготовка танцівників: методичні рекомендації». Видавництво: Харків: Педагогічна преса, Бережний, М., 2017 рік.

Ходоровська К.В., студентка
*Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

Ціпов'яз А.Т., кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри хореографії і танцювальних видів спорту
*Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ХОРЕОГРАФІВ В УМОВАХ ЗМІНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ

Зосередимося на реформі навчання фахівців бакалаврів у вищій вітчизняній школі. В умовах зміненої реальності сьогодення, ми маємо акцентувати увагу на актуальності явища реформи навчання фахівців хореографів. Вважаю, що усі можливі втручання у стан справ будь-де, і освіта не

є виключенням, можуть бути умовно розділені на ремонт, модернізацію і реформу. Виходячи з нинішнього стану справ в країні та світі цілому, так званий ремонт і модернізація є недоцільними, тому зупинимося на реформі підготовки майбутніх фахівців. Вектор назрілих трансформацій визначає потребу формування у майбутніх фахівців компетентностей з управління власним ментальним та фізичним здоров'ям.

У процесі фахової підготовки майбутнім педагогам-хореографам щодня доводиться долати різноманітні труднощі: фізичну та психологічну втому, страх перед сценічною та педагогічною діяльністю, неможливість імпровізувати, заблокованість спонтанного креативного танцю, котрий існує від природи у кожній людині, а нині до цього списку додався щоденний страх а своє життя та невпевненість у завтрашньому дні. Як відомо страх деморалізує, блокує адекватні реакції, конструктивні дії та пригнічує творчу діяльність.

Насамперед майбутній вчитель хореографії має навчитися усвідомлення власного «Я», свого тіла. Техніка спонтанного танцю застосовується у танцювально-руховій терапії та відкриває можливості глибокого усвідомлення руху, себе і свого тіла, у чому полягає справжня сила людської індивідуальності. Постає питання – Як в умовах сьогодення прийти до усвідомлення власного «Я», якщо середовище перебування зовсім не сприяє цьому, а навпаки пригнічує. От цим і має займатися реформа підготовки фахівців в умовах зміненої реальності.

Умови воєнного часу завжди ставлять перед людьми ряд складних завдань і вимагають знаходження ефективних рішень. У сфері мистецтва та культури це не є виключенням. Умови воєнного часу можуть впливати на процес підготовки студентів-хореографів, тому важливо дослідити цю проблему і знайти рішення. Освітній процес студентів-хореографів є складним та багатогранним, і вимагає особливої уваги та підходу, особливо в умовах воєнного стану, але з правильним підходом та підтримкою викладачів, студенти-хореографи можуть успішно пройти навчання та зберегти свій інтерес до своєї професії.

У Законі України «Про освіту» зазначено, що «метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства її талантів,

інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого потенціалу українського народу».

На теперішній час, коли відбувається зміна ціннісних орієнтацій у суспільстві, відроджується національна культура, головним завданням педагогічних колективів художньо-естетичного спрямування є формування гармонійно розвиненої особистості, виховання в дитині зацікавленості до культурної спадщини своєї країни, розвиток творчих здібностей молодого покоління шляхом залучення його до історії українського мистецтва, ознайомлення з традиціями та національною культурою. Мистецтву належить провідне місце в розвитку юні. Через мистецтво розкривається багатий світ духовної культури людини. Доцільно згадати погляди В. Сухомлинського щодо естетичного виховання дітей. Педагог вбачав, що основним завданням естетичного виховання є навчити учнів бачити красу навколишнього світу, доброту, щирість, красу людських стосунків та стверджувати прекрасне в самому собі. В. Сухомлинський наголошував, що естетичне виховання – прекрасне й могутнє джерело моральної чистоти, духовного багатства, фізичної досконалості. Естетичне виховання має найтісніший зв'язок з усіма сферами духовного життя особистості й колективу.

У його педагогічній спадщині описано систему засобів естетичного виховання дітей, серед них: краса, природа, слово, рідна мова, художня література, поезія, музика, мистецтво, живопис, дієве ставлення до довкілля.

Найбільш універсальним засобом естетичного виховання В. Сухомлинський вважав красу.

Війна, а з нею й дистанційна форма навчання внесла багато корективів в освітній процес і життя сучасних студентів-хореографів і викладачів. Отже, освітній процес студентів-хореографів в умовах воєнного стану потребує

додаткових зусиль та відповідальності з боку студентів та викладачів. Використання сучасних технологій в умовах воєнного стану на заняттях зі спеціальності 024 «Хореографія», дозволяє систематично проводити заняття, контролювати та оцінювати виконання завдань студентів. Адже адаптація до сучасних умов навчання вважається однією із основних умов успішної реалізації завдань, які ставляться перед освітою під час війни. Пов'язанні з цим нововведення повинні сприяти підвищенню ефективності та продуктивності освітньої роботи вищих навчальних закладів.

Список літератури

1. Криворотенко А. Ю. Розвиток спонтанного танцю у контексті формування творчої індивідуальності майбутнього вчителя хореографії. Кінезіологія танцю та техніко-естетичних видів спорту: навч.-метод. посібник. Ч. III / за ред. О. А. Плахотнюка. Львів, 2019. С. 63-73. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/11090> (дата звернення 25.04.2023).

2. Мова Л. В. Малюнок, звук, спонтанний рух – особливості поєднання в арт-терапевтичному просторі (у програмі підвищення кваліфікації з арт-терапії держ. зразку). Педагогічні науки: збірник наукових праць. Випуск 133, 2017. С. 159-168. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/20119> (дата звернення 25.04.2023).

3. Пархоменко О. М. Формування балетмейстерських умінь майбутніх учителів хореографії у процесі фахової підготовки: автореф дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2016. 20 с.

Шурдук Д. А., студентка
*Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*